

Boeing 787 Paris Uluslararası Havacılık Fuarı'nın Yıldızı

Dünyanın en önemli havacılık fuarlarından Paris Uluslararası Havacılık Fuarı 15-21 Haziran tarihleri arasında Paris yakınlarındaki Le Bourget Havalimanı'nda yapıldı. Fuar süresince Boeing ve Airbus başta olmak üzere 48 ülkeden toplam 2303 katılımcı en son model havacılık ürünlerini ve bunların yeteneklerini göstermek için birbirleriyle adeta yarıştı. Yüz otuz uçak modelinin tanıtıldığı fuara Türkiye'den TUSAŞ (Türk Havacılık ve Uzay Sanayii A. Ş.) ve Roketsan başta olmak üzere sekiz firma katıldı. Bir sonraki Paris Uluslararası Havacılık Fuarı'nın Haziran 2017'de gerçekleştirilmesi planlanıyor. Yine iki yılda bir düzenlenen Berlin Uluslararası Havacılık ve Uzay Fuarı ise 2016'da Berlin'de 31 Mayıs-5 Haziran tarihleri arasında düzenlenecek.

ABD'li uçak tasarımcısı ve üreticisi Boeing firması tarafından geliştirilen Boeing 787 en başarılı yeni nesil uçaklardan biri. Fiyatı yüksek olsa da, büyük bir bölümünde hafif ama bir o kadar dayanıklı karbon fiber ağırlıklı malzemeler kullandığı için rakip modellere göre çok daha az yakıt harcaması ve bakım masraflarının düşük olması en önemli özellikleri arasında. Boeing 787'lerin B-787-8, B-787-9 ve B-787-10 olmak üzere üç alt modeli var. Modellere göre uçakların fiyatı 218 milyon dolar ile 297 milyon dolar arasında değişiyor. Boeing 787'lerden Mayıs 2015'e kadar toplam 1105 adet sipariş edildi.

Boeing 787

İlk uçuş: 15 Aralık 2009
AR-GE Bütçesi: 32 milyar dolar
Uzunluk: 56,7-68,3 m
Kanat açıklığı: 60,1 m
Gövde genişliği: 5,74 m

Yükseklik: 16,9-17,07 m
Maksimum uçuş ağırlığı: 227-252 ton
Yolcu kapasitesi: 242-420 yolcu
Maksimum seyir sürati: 945 km/s
Uçuş tavanı: 13.100 m

Uçuş menzili: 13.000-15.750 km
Motorlar: 2 x General Electric GENx
2 x Rolls Royce Trent 1000

Boeing 787-9 Dreamliner nefesleri kesti

Bu seneki fuara damgasını vuran belki de en sansasyonel gelişme Boeing'ten geldi. Fuardan sadece günler önce Boeing tarafından yayımlanan *Boeing Prepares the 787-9 Dreamliner for the 2015 Paris Air Show* başlıklı videoda Dreamliner birbirinden etkileyici uçuş manevraları gerçekleştirirken görülüyor. Bu manevralardan şüphesiz en etkileyicisi B-787-9 Dreamliner'ın yaklaşık 80 derecelik yani neredeyse dik bir açıyla gökyüzüne tırmanmasıydı. Bu, aynı zamanda uçağın kısa bir süreliğine de olsa yeryüzüne neredeyse dik olarak uçtuğu anlamına da geliyor. Böyle bir manevra yeteneği ve uçuş şekli her ne kadar günümüzde savaş uçakları için rutin olsa da sivil yolcu uçakları için alışılmış bir durum değil.

Bu tipteki bir uçuş manevrası her şeyden önce uçağın tekerleklerinin yerden kesilmesinden hemen sonra çok kısa bir süre içinde uçağın müthiş bir sürate ve itiş gücüne erişmesini gerektiriyor. Bunun için de manevrayı gerçekleştiren uçağın çok güçlü motorlara sahip olmasının yanı sıra mümkün olduğunca hafif olması gerekiyor.

Boeing yetkililerinin açıkladığına göre bu nedenle söz konusu manevralar yapılırken uçağın içinde küçük bir ekip haricinde yolcu ve yük bulunmuyormuş. Fizik yasalarına göre dik açıyla uçuş konumuna gelen bir uçağın bu konumunu uzun süre koruması imkânsız, çünkü dik açıyla uçmaya başlayan uçağın sürati ve itiş gücü giderek azalıyor. Normal şartlarda yolcu uçaklarının tekerleklerini yerden kestikten, yani pistten ayrıldıktan hemen sonraki yükseliş açısı 8-11 derece arasında değişirken, daha sonraki aşamada bu tırmanış açısı uçak tipi, kalkış ağırlığı ve hava sıcaklığı gibi faktörlere de bağlı olarak 17-20 dereceyi buluyor. 11 Haziran'da Boeing tarafından YouTube'da yayımlanan bu video sadece ilk iki hafta içinde 11 milyon defa seyredildi. Bu nefes kesici manevraları izlemek isteyenler Boeing'in videosuna bu adresten ulaşabilir: <https://www.youtube.com/watch?v=KYbM-3E11Qo>

Kaynaklar

- "Sehen Sie den Senkrecht-Start des Boeing Dreamliners", *Die Welt*, 21 Haziran 2015.
- Cebeci, U., "Kokpit", *Hürriyet TV*, http://webtv.hurriyet.com.tr/programlar/kokpit/havalimaninda-eller-yukari_114567?hid=29327380, 24 Haziran 2015.
- Ege, B., "Boeing 787", *Bilim ve Teknik*, s.74-77, Şubat 2015.

